

Kwakscheweg 9

Boerderij “Hoogerwerf”

Gemeentelijk monument sinds 2004

“Complex van boerderij genaamd “Hoogerwerf” met zeer grote landbouwschuur en woonhuis. Regelmatige, (waarschijnlijk) witgeschilderde voorgevel, lijstgevel met houten lijst en inzwenkingen. Op de begane grond twee vensterassen links, een voordeur en een vensteras rechts. Op de verdieping drie vensterassen....”

In de redengevende omschrijving van de boerderij “Hoogerwerf” staat dat de boerderij is gebouwd omstreeks 1873. Er is een testament uit 1609 waaruit blijkt dat er al een boerderij met die naam stond voor 1609, en in eigendom was van de koopman-winkelier in grutterswaren en vette waren. Huybrecht Barendsz.

Bij het overlijden van zijn echtgenote Gerritje Willemsdr. Boelen komt de hoeve “Hoogerwerff” in de Beijerlanden al voor volgens de omschrijving in het testament

“een prachtboerderij met 27 morgen. Een huis, schuur, hooiberg, planagiën, grachten, clingelen, lanen en boomgaarden”¹

Volgens het testament komt de boerderij “Hoogerwerf” toe aan Huybrecht Barendsz. die zich later ook Hoogerwerf gaat noemen. De boerderij moet kort daarop in eigendom zijn gekomen van Sabina van Egmont. Na haar overlijden op 21 juni 1614 ging de boerderij in eigendom over op haar broer Carel van Egmont. Vanaf 1627 komt deze boerderij ook voor op diverse kaarten van grondeigenaren en pachters.

Boerderij “Hoogerwerf” nog in volle pracht met toegangshek..

In 1616 is de boerderij in eigendom en in gebruik van de omstreeks 1590 (mogelijk) Sas van Gent geboren Gilles Pandelaert. Gilles Pandelaert is Rentmeester der Domeinen en secretaris van Oud-Beijerland van 1613- 1650 en heemraad van de polder Oud-Beijerland vanaf 1631. Ook is hij betrokken bij de bouw van de Raadhuis in 1622 en de uitbreiding van de kerk in 1650/1651. Diverse gedenksteden herinneren aan deze feiten.

¹ “Oud- Rotterdamsche buitenplaatsen” pag. 68- 72, mr. R. Bijlsma.

Gilles Pandelaert bezit veel onroerend goed in Oud-Beijerland, zoals een steenfabriek aan het Spui en een zgn. Groothuis aan de Oost Voorstraat, op de plaats waar nu huisnummer 74 staat.²

Gilles Pandelaert is getrouwd met de omstreeks 1575 geboren Abigaël Muijsenhols (Muijsenhols) Abrahamsdr.

In 1627 bezit Gilles Pandelaert de boerderij “*Hoogerwerf*” nog en de bouwgrond van grondstuk 8 waarop de boerderij is ingetekend.³ In het cohier van de verponding van 1627, betrekking hebbende op de boerderij “*Hoogerwerf*”:

“Gilles Pandelaert rentemeester van Beijerlantngebruyckt in eigendomme off doet ten halven bouwen seckere hofstede mette huysinge schuyre berch en plantagien daarop staende groot 26 mergen 200 roeden lants getautxeert (in lequarde van de huysingen ende timmeragien daerop staende) op 20 guldens de mergen vrij gelts” (in de marge) “de timmeragie ende thuys op 36 guldens”.

Volgens het zelfde cohier van verponding van 1627 en de kaart van de grondeigenaren huurt hij van zijn nicht Margarita Pandelaert nog 11 morgen 88 roeden tegen 20 gulden de morgen. Dit is bouwgrond wat ligt tussen de boerderij en de Langeweg.

Op 27 januari 1648 overlijdt Abigaël Muijsenhols Abrahamsdr. Waarschijnlijk is er dan een boedelscheiding waarbij een aantal van zijn kinderen mede eigenaar worden van de boerderij.

Op 1 december 1648 wordt voor notaris Pieter van Groenewegen in 's-Gravenhage een akte gepasseerd waarin advocaat Abraham Pandelaert en jonkheer Antony Jacob Antonysz. Manrique heer van Maasdam en Philpsland, getrouwd met Catharina Pandelaert hun vader en schoonvader machtigen.

Op 4 december 1648 wordt voor notaris Gerrit Houtman in Utrecht een akte gepasseerd waarin brouwer Pieter Verburcht, getrouwd met Anna Pandelaert zijn schoonvader machtigt.

Op 12 maart 1649 moet er ook een akte zijn gepasseerd voor notaris Christiaan van Vliet in Oud-Beijerland, waarin de geneesheer en dichter Berhardus Pandelaert zijn vader machtigt.

Op basis van deze akten kan Rentmeester der domeinen van de Beijerlanden Gilles Pandelaert op 13 maart 1649 voor Schout en Schepen de boerderij verkopen. De boerderij wordt als volgt omschreven:

“hofsteede alhier genaempt van outs Hoogewerff, mette timmeraige, huijsinge, schuijre ende queeckerijen” staande op 37 mergen 464 roeden vrij patrimonial...

² “Beijerlandsche Berichten” juni 2011, J. van der Spek/ “Beijerlandsche Berichten” april 2012, P. Spanjers.

³ “Geschiedenis van de Landbouw in de Beijerlanden” documenten en bijlagen, pag. 218, C. Baars.

...belend ten oosten de Groote Creek, ten zuiden de Ruisschenwech, ten westen de heere van Brakel, ten noorden de gemeenlants vliet en de heer van Brakel.

Volgens deze akte draagt Gilles Pandelaert tevens *“de transportbrieven over, indertijd opgemaakt door vrouwe Sabina van Egmont, gravin van Egmont, Solms etc. en haar broeder graaf Carel van Egmont, prins van Gavere d.d. 13 maart 1614 en 2 januari 1616 en een akte waarin Carel van Egmont aangeeft dat Gilles Pandelaert kwijting is verleend”*.
- Gedateerd 24 mei 1616.

De boerderij wordt verkocht aan Adriaen Vroesen en zijn tante Maria van den Heuvel beide wonende in Rotterdam. Volgens de akte heeft de koopster contant betaald.⁴

Van genoemde kinderen van Gilles Pandelaert is het volgende bekend:

Bernardus,	geboren omstreeks 1600 geneesheer, dichter in Dordrecht waar hij op 5 september 1653 overlijdt.
Margaretha	geboren omstreeks 1619 getrouwd op 27 maart 1651 met de advocaat <i>“voor den Hove van Holland”</i> , mr. Hendricus Thierens.
Abraham	geboren omstreeks 1615 In 1631 advocaat voor het hof van Holland. Gaat in ondertrouw op 12 januari 1642 en trouwt in 's-Gravenhage met Elisabeth Potz. Deze Abraham legt op 5 mei 1622 de eerste steen voor het Raadhuis in Oud-Beijerland.
Johannes	Van hem is weinig bekend. Hij is wellicht de oudste zoon van Gilles Pandelaert. In 1646 trad hij op als getuige bij een geschil van een van de werknemers van de steenplaats, mogelijk heeft hij de leiding van de steenplaats van zijn vader.
Anna	geboren omstreeks 1618 getrouwt op 8 november 1643 in Utrecht met de brouwer Pieter Verburcht (Verborcht).
Catharina	getrouwd op 13 december 1647 met jonkheer Anthonie Jacobusz. Manrique uit Delft.

Vanaf 12 maart 1649 zijn de eigenaren van de boerderij de tussen 1605/1610 in Rotterdam geboren koopman/regent Adrianus Vroesen die op 10 juni 1640 voor de 2e keer was getrouwd met Johanna Willemsdr. Snelius van Royen en Maria van den Heuvel, de zus van zijn moeder. Van deze Maria van den Heuvel is nog niets gevonden. Ook niet over eventuele pachters van dat moment. Adrianus Vroesen is in Rotterdam begraven op 17 augustus 1669.

⁴ ONA inventarisnummer 533, 12 maart 1649.

Volgens de kaart en de grondeigenaren in 1730 is de op 12 januari 1659 in Dordrecht geboren Johanna Kloens (Cloens) eigenaresse van de boerderij "*Hoogerwerf*" met 47 morgen en 421 roeden bouwgrond.⁵ Zij trouwt, als weduwe van kapitein Martinus Kloens, op 24 mei 1706 in Dordrecht met de op 18 oktober 1658 geboren Johan van den Santheuvel. Hij overlijdt op 12 mei 1717 in Dordrecht.

Als pachter staat geregistreerd sinds 1700, de op 20 april 1670 in Ridderkerk gedoopte Bastiaen Ariesz. van der Swaen (Swaan). Hij is getrouwd op 16 mei 1700 in Oud-Beijerland met de op 17 juni 1674 in Oud-Beijerland gedoopte Grietje Huygen Kooijman (Koeijman). Waarschijnlijk is Bastiaen Ariesz. van der Swaen bij zijn huwelijk als pachter op de boerderij gekomen. Uit dit huwelijk worden op de boerderij geboren:

Anna	gedoopt 8 juni 1701.
Pleuntje	gedoopt 25 augustus 1702.
Maria	gedoopt 7 september 1704.
Cornelia	gedoopt 11 april 1706.
Ary	gedoopt 15 februari 1708.
Adriaantje	gedoopt 25 november 1712.
Huig	gedoopt 21 juli 1715.
Willem	gedoopt 26 december 1717.

Volgens de lijst met gebruikers van de grond pacht hij van de weduwe van den Santheuvel, Johanna Kloens, 47 morgen 421 roeden; van de diaconie van Oud-Beijerland 3 morgen 100 roeden en van Cornelis Arckenbout 6 morgen 171 roeden.⁶

Grietje Huygen Kooijman overlijdt op 27 februari 1731 en wordt begraven op 6 maart 1731, in haar beste kled en met grote klok overluid. Als Bastiaen Ariesz. van der Swaen overlijdt wordt hij op 2 januari 1740 begraven. Eveneens in zijn beste kled en met grote klok overluid.

De pacht wordt voortgezet door hun zoon de op 21 juli 1715 gedoopte Huig van der Swaen. Hij trouwt op 9 juli 1741 met de in 1716 in St. Anthoniepolder geboren Maaïke Anthoniesdr. Kooijman. Op de hoeve worden geboren:

Bastiaan	gedoopt 17 januari 1742.
Magteldje	gedoopt 10 november 1743.
Anthonie	gedoopt 5 december 1745.
Ingena	gedoopt 15 oktober 1752.
Huigje	gedoopt 5 februari 1763

Als Huig van der Swaen overlijdt wordt hij op 4 mei 1770 begraven in zijn beste kled en met grote klok overluid. Enkele jaren zet de op 17 januari 1742 gedoopte zoon Bastiaan samen met zijn moeder de pacht voort.

⁵ "De geschiedenis van de landbouw in de Beijerlanden" documenten en bijlagen, pag. 230, C.Baars.

⁶ "De geschiedenis van de landbouw in de Beijerlanden" documenten en bijlagen, pag. 236, C.Baars.

Als hij op 13 maart 1774 in Mijnsheerenland trouwt met, de weduwe van Cornelis Arysz. van Brakel, Johanna van Brakel vestigt hij zich op de hoeve van zijn echtgenote: "*Bouw- en plantlust*" op de Stougjesdijk. Zijn moeder Maaïke Anthoniesdr. Kooijman vertrekt naar het dorp en gaat daar rentenieren, waar zij op 22 januari 1796 met grote klok overluid wordt begraven. Inmiddels is Johanna Kloens in 1743 overleden. Wie op dat moment eigenaar wordt van de boerderij is nog niet gevonden.

Op 1 oktober 1775 komt uit Klaaswaal op de boerderij als pachter de op 1 maart 1748 in Klaaswaal geboren Jan Rochusz. Schelling. Hij trouwt op 13 augustus 1780 met de op 7 februari 1762 gedoopte Maria Schilperoort. Zij overlijdt op 10 juni 1785, kinderloos.

Jan Rochusz. Schelling hertrouwt op 20 mei 1787 in Klaaswaal met de op 20 november 1746 in Klaaswaal geboren Bastiaantje Niemansverdriet. Bastiaantje Niemansverdriet heeft in de polder Groot-Cromstrijen nog aan bouwgrond 4 morgen, 517 roeden in de polder Klein-Cromstrijen 2 morgen 392 roeden.

In de Franse tijd, koopt Jan Rochusz Schelling de boerderij met landerijen. Op de lijst van grondeigenaren van 1810 staat hij nog vermeld als eigenaar van grondstuk 10 (boerderij '*Hoogerwerf*') met 53 morgen 484 roeden. mJan Rochusz. Schelling is tevens heemraad van de polder Oud-Beijerland.

Jan Rochusz. Schelling overlijdt op 10 augustus 1802. Zijn weduwe vertrekt naar het dorp waar zij op 5 juni 1818 (akte 53) Grimhoek 61 overlijdt. De boedelscheiding van Bastiaantje Niemansverdriet was op 23 april 1819. De erfgenamen van Bastiaantje waren de kinderen van haar broers Bastiaan en Andries Niemansverdriet en haar halfbroer Leendert de Jong⁷ De boerderij wordt dan opgedeeld.⁸

De boerderij is dan in eigendom van de op 28 maart 1760 in Dordrecht gedoopte Maria Boet. Zij is sinds 21 oktober 1808 weduwe van de scheepsbouwer Jan Schouten, met wie zij op 20 juni 1784 is getrouwd. Als zij op 30 maart 1836 (akte 219) overlijdt gaat de boerderij in eigendom over op haar dochter de op 1 juli 1799 in Dordrecht gedoopte Eva Johanna Schouten.

Waarschijnlijk is na het overlijden van Jan Rochus Schelling de pacht overgegaan op de op 7 juni 1792 in Mijnsheerenland geboren Ewoud Dirks Rijsdijk. Hij is op 23 april 1819 (akte 4) in Zuid-Beijerland getrouwd met de op 25 september 1795 in Zuid-Beijerland geboren Johanna Nooteboom. In het voorjaar van 1822 vertrekken zij naar de boerderij "*Eve Ver*" in Mijnsheerenland, waar op 22 februari 1827 (akte 8) Johanna Nooteboom overlijdt.

Volgens K. Siderius zou de familie Schouten als eigenaar van de hoeve deze als buitenplaats hebben gebruikt. De nu verdwenen koepel aan de ingang zou hier lange tijd aan hebben herinnerd⁹

⁷ "Het geslacht de Jong uit de Hoeksche Waard 1600- 1990" pag. 51, J.L. Verhoeven en A.P. van den Hoek.

⁸ "De familie Schelling" pag. 24.

⁹ "Uit vervlogen dagen" pag. 239, gestencilde versie, K. Siderius.

Volgens een advertentie in de Rotterdamsche courant van 19 april 1828 is er op dinsdag 22 april in opdracht van de weduwe van Jan Schouten een openbare verkoping.

**** OPENBARE VERKOOPING, onder de Gemeente van OUD-BEIJERLAND,**
op dag tot den eersten Februarij 1829.
 GERRARDUS TELDEERS, Notaris, te Dordrecht residierende, als daartoe gelast, is voornemens op Dingsdag den 22 April 1828, des morgens ten 9 ure precies, op de Hofstede *Hoogwerf*, gelegen aan den Langeweg, toebehoorende aan Mevrouw de Weduwe van wijlen den Heer *Jan Schouten*, te veilen en te verkoopen: 25 Stuks WERK- en andere PAARDEN; 72 Stuks HORENVEE, bestaande in Kalfschotten, Vaarzen, Kalkoeijen, verschalkde Koeijen, kalfdragende Schotten, vare Koeijen, geesten Schotten, drie en tweejarige Ossen, Hokkelingen en een Stier; alsmede RIJTUIGEN, BOUWGEREEDSCHAPPEN en een MESTHOOP van vijftig Beesten; alles in het bijzonder en breeder bij aangeslagen Biljetten omschreven.
 Nadere onderrigting te bekomen bij voornoemden Notaris, alsmede bij AART VEERMAN, op meergemelde Hofstede *Hoogwerf* woonachtig.
Zegt het voort.

De advertentie in de Rotterdamsche Courant van 19 april 1828

Het betreft hier de veiling van paarden, vee, rijtuigen en bouwmansgereedschappen. Inlichtingen o.a. bij Aart Veerman die op het erf woont.

— In den tuin van *A. Veerman*, op de hofstede genaamd *Hoogerwerf*, onder de gemeente Oud Beijerland, is in het voorjaar een aardappel gelegd, die welig opgegroeid 33 spruiten heeft geschoten en nu bij het delven 143 zoo groote als kleine aardappelen, te zamen ruim anderhalve vijfkop, heeft opgeleverd.

De advertentie in de Rotterdamsche Courant van 11 september 1855

Verhuring bij Inschrijving
 van de
zeer goed ingerigte en gunstig gelegen
BOUWMANSWONING,
Hoogerwerf, met ongeveer 59 Bunders uitmuntend **WEI- en BOUWLAND**, waaronder omtrent 26 Bunders **WEILAND**, staande en gelegen in den Polder *Oud-Beijerland*, nabij het Dorp *Oud-Beijerland*,
Voor Zestien Jaren,
 ingaande: de **LANDERIJEN** in het najaar 1862 en de **WONING** 1 Mei 1863.
 De **Verhuring** geschiedt *Woensdag den 23sten October* 1861, des middags ten 12 ure, op de genoemde Bouwmanawoning, alwaar de Voorwaarden, voorzien van een Schetsateekening der te Verhuren Goederen, tot den dag der Verhuring voor een ieder ter inzage liggen.
 Informatien zijn te bekomen bij den Heer **D. KLUIFHOOFD**, te *Numansdorp*. (11446)

Advertentie NRC, 13 oktober 1861

HANDLIGTING.
 Door den E. A. Heer Kantonregter te Sommelsdijk, prov. Z.-H., is op den 16 Januarij 1860
HANDLIGTING
 verleend aan **PIETER BRESNEE**, minderjarigen Zoon van **DIRK BRESNEE** en van **ADRIAANTJE VREESWIJK**, beiden te Nieuwe Tonge overleden, alwaar ook de minderjarige wettig is gedomicilieerd, om het **BOERENBEDRIJF** uit te oefenen, zijne Landerijen te bebouwen en het uitoefenen van zoodanige Bedrijven als daartoe noodzakelijk zijn, de geheele Ontvangst, de Uitgaven van en de Beschikking te hebben over zijne Inkomsten en Huurcontracten te sluiten.

Advertentie Rotterdamsche Courant van 24 januari 1860

Op 13 oktober 1861 staat er in de NRC een advertentie dat de boederij met 59 bunder wei en bouwland te huur wordt aangeboden voor de duur van 16 jaar., ingaande najaar van 1862. De woning is beschikbaar op 1 mei 1863. Op 2 maart 1863 komt op de boederij de op 8 juli 1840 (akte 26) in Nieuwe Tonge geboren Pieter Breesnee. Pieter Breesnee is wees.

Zijn voogd over hem en zijn broer Frans, Abraham Breesnee verkoopt op 10 februari 1860 namens hen stukken bouwland in Simonshaven en Geervliet, die zij van hun ouders hebben geërfd voor Fl. 10.541,34.¹⁰

Pieter Breesnee is op 25 februari 1863 getrouwd met de op 30 november 1843 (akte 69) in Sommelsdijk geboren Adriana Helena Schilperoord.

Na het overlijden van de eigenaresse de ongehuwde Eva Johanna Schouten op 6 juni 1856 (akte 406) in Dordrecht, gaat de boerderij met 38 roeden, 50 el bouwgrond bij de boedelscheiding op 8 juli 1857 in eigendom over op haar neef (zoon van haar zuster) de op 3 mei 1821 (akte 652) in 's-Gravenhage geboren, inspecteur van de jacht en visserij en later officier van Justitie mr. Pieter Cornelis Visser.

Hij is op 12 augustus 1852 (akte 415) in 's-Gravenhage getrouwd met de op 19 april 1824 (akte 11) in Ophemert geboren Diederika Hendrika van Dam Isselt.

Kadastraal nummer sectie B no. 153. (bron: Kadaster art. 862-13).

Pieter Cornelis Visser heeft bij het begin van de registratie van het Kadaster meer dan 45 bunder landbouwgrond in de Oud-Beijerlandse polder in zijn bezit.

Volgens de Kadasterkaart van 1820 Oud-Beijerland B, Kreckenstien, blad 1, staat de boerderij/buitenplaats tegen de voorzijde van de schuur aangebouwd. Op de plaats van de huidige boerderij stond een bijgebouw. Ook was de boerderij omgeven door een gracht met een grote oprijlaan naar de Kwakscheweg.

Op een hulpkaart van het Kadaster van 2 juli 1874 is het Kadasternummer van woonhuis en schuur Sectie B no. 599. De bijgebouwen sectie B no. 600 "verenigd vrijdom" De koepelschuur sectie B no. 601.

Op een hulpkaart van 29 november 1875 staat de oorspronkelijke boerderij nog voor de schuur Kadastraal nummer van het woonhuis is no. 610. Het bijgebouw op de plaats van de huidige boerderij is sectie B no. 611.

10 inventarisnummer 0109, 10 februari 1860 akte 38, archief Voorne en Putten.

Omstreeks 1876 is de boerderij zichtbaar in ongeveer haar huidige omvang met woonhuis en schuur. Het woonhuis op de plaats waar eerder de bijgebouwen stonden. Er is volgens het Kadasterregister in 1876 een splitsing geweest. Het huisadres is dan Langeweg 415. (bron: Kadaster art. 862).

De conclusie zou getrokken kunnen worden dat de voormalige buitenplaats van de familie Schouten is afgebroken door de eigenaar mr. Pieter Cornelis Visser en de huidige boerderij omstreeks 1876 is gebouwd op de plaats waar eerder de bijgebouwen stonden. Volgens de eerder geciteerde K. Siderius zou de oorspronkelijke boerderij ten zuidwesten, ongeveer 9 meter afstand hebben gestaan. ¹¹

In het huwelijk van pachter Pieter Breesnee en Adriana Helena Schilperoord worden op de boerderij geboren:

Adriaantje	geboren 10 januari 1864 (akte 7).
Neeltje	geboren 31 maart 1865 (akte 72).
Aaltje	geboren 28 maart 1866 (akte 78).
Leendert	geboren 14 mei 1867 (akte 112).
Dirk	geboren 4 juni 1868 (akte 118).
Lenie	geboren 11 juli 1869 (akte 108).
Abraham	geboren 31 oktober 1870 (akte 202) overleden 13 november 1870 (akte 155).
Abraham	geboren 24 januari 1872 (akte 20).
Leentje Maria	geboren 6 december 1872 (akte 227).
Jacob	geboren 11 november 1873 (akte 197) overleden 13 december 1873 (akte 203).
Jacoba	geboren 4 mei 1878 (akte 87).
Jaapje	geboren 15 februari 1880 (akte 25).

Pieter Breesnee is maatschappelijk actief in zijn sector, in 1874 komt hij in de commissie voor de aankoop van zaaitarwe in Engeland. In 1887 bestuurslid van de *“Hollandsche Maatschappij van Landbouw”* afd. Hoeksche Waard. Op 30 april 1888 is hij mede oprichter van een coöperatieve boterfabriek in Oud-Beijerland. Hij wordt direct verkozen in het bestuur van de fabriek die de naam draagt NV *“de zuivelfabriek Oud-Beijerland”*. ¹² Tevens is hij secretaris-penningmeester van de polder Oud-Beijerland.

In de vergadering van de *“Hollandsche Maatschappij van Landbouw”* afd. Hoeksche Waard van 1 maart 1876:

“het lid P. Breesnee ontvangt ter overbrenging een getuigschrift voor “vlijtig en getrouwe dienst” voor Lena Beljert, weduwe van A. Veerman te Oud-Beijerland. Sedert 3 november 1825 in dienst geweest op de hoeve “Hoogerwerf” thans toebehorend aan mr. P.C. Visser te Haarlem”. ¹³

¹¹ “Uit vervlogen dagen” pag. 240, gestencilde versie, K. Siderius.

¹² “Agrarische kwaliteit van Landbouw” pag. 187.

¹³ “Agrarische kwaliteit van Landbouw”, pag. 153.

Lena Beljert is geboren op 1 juni 1798 in Heinenoord, getrouwd op 20 november 1825 (akte 28) met de op 10 november 1795 in Heenvliet geboren melkboer Aart Veerman. Aart Veerman is overleden op 9 april 1870 (akte 51).

Volgens K. Siderius zou Aart Veerman als bedrijfsknecht op de boerderij werken. Gelet op de verkregen oorkonde is Lena Beljert na haar huwelijk in 1825 op de boerderij gaan werken. Waarschijnlijk werkt het echtpaar eerst op de buitenplaats als beheerder/knecht bij de familie Schouten. In 1840 heeft Aart Veerman 6 runderen ouder dan 2 jaar, 3 runderen jonger dan 2 jaar en 1 paard ouder dan 3 jaar.¹⁴

Het bevolkingsregister 1845-1850 vermeldt enkel hun namen op het adres Kwakscheweg 415. Ook is er dan inwonend de 27 jarige dienstbode in Mijnsheerenland geboren Kornelia den Ouden. Wellicht is het echtpaar later in dienst gekomen bij pachter Pieter Breesnee, die voor Lena Beljert in 1876 de eerder genoemde oorkonde in ontvangst neemt.

In het bevolkingsregister staat Aart Veerman genoemd als melker/melkboer. mogelijk heeft hij naast zijn werk op de "Hogerwerf" nog een klein eigen bedrijfje gehad met melkkoeien. Inwonend bij melkboer Aart Veerman en Lena Beljert en de op 15 mei 1790 in Heinenoord geboren zus van Lena, Lijntje Beljert. Op de overlijdensakte van Lena Beljert in 1886, wordt aangegeven dat zij woonde wijk C 11.

In 1884 betaalt Pieter Breesnee Fl. 118,-- aan Hoofdelijke omslag en woont wijk C no. 12. De boerderij is C 12, later omgenummerd naar no. 10. Gelet op de volgorde van het bevolkingsregister is het waarschijnlijk dat Aart Veerman en Lena Beljert woonden in de bijgebouwen van de boerderij.

Aart Veerman en Lena Beljert hebben op 10 mei 1864 hun testament laten opmaken door notaris Anthony van Weel. Op 19 mei 1874 laat Lena Beljert als de weduwe van Aart Veerman haar testament opmaken. Zij benoemt Pieter Breesnee als uitvoerder van haar laatste wil.

Lena Beljert overlijdt op 23 januari 1886 (akte 9). Op 13 mei 1886 stelt notaris Anthony van Weel akte 78 op, om uitvoering te geven aan het testament van het kinderloos overleden echtpaar Aart Veerman en Lena Beljert.

Maria Paulina Veerman, gehuwd met Jan de Vroedt erft een huis Kadastraal sectie C no. 1498 en no. 1499. Dit onroerend goed betreft de panden Steenenstraat 51, 53 en 55. (huidige huisnummers).

Volgens de gevonden akte heeft Aart Veerman dit onroerend goed sinds 30 maart 1859 in zijn bezit.¹⁵ Overige goederen worden verdeeld over neven en nichten van het echtpaar.

14 Fiches museum Hoeksche Waard op naam van Aart Veerman uit gerechtelijk archief Oud-Beijerland.
15 DVD no. 109 akte no. 3, archief Historische Vereniging Oud-Beijerland

Op 28 oktober 1895 vertrekken Pieter Breesnee zijn echtgenote Adriana Helena Schilperoord naar Zoeterwoude. Samen met hun dochter Jaapje. Op 21 september 1898, Pieter Breesnee woont dan inmiddels in Voorburg, is hij medeoprichter en eerste directeur van de NV. *Stoombootdienst Leiden- Den Haag*.

Dochter Jacoba is op 25 oktober 1895 vertrokken naar Zevenbergen. Adriana Helena Schilperoord overlijdt op 5 mei 1904 in Barendrecht.

Pieter Breesnee overlijdt op 16 december 1925 (akte 16) in Mijnsheerenland.

*Overlijdensadvertentie in het NRC
17 december 1925*

Op de boerderij komt als pachter de op 16 maart 1838 (akte 48) geboren Alexander Vink hij is op 4 oktober 1860 (akte 24) getrouwd met de op 29 mei 1840 (akte 60) geboren Adriana Franijna Maris. Zijn krijgen de volgende kinderen:

Goris Cornelis	geboren 20 april 1861 (akte 61).
Jozina Trijntje	geboren 18 juli 1862 (akte 93).
Cornelis Goris	geboren 5 januari 1864 (akte 5).
Jan Pieter	geboren 16 januari 1865 (akte 14).
Pieter	geboren 25 mei 1867 (akte 120).
Albertus	geboren 13 september 1869 (akte 158).
Trijntje	geboren 26 oktober 1873 (akte 179).

Adriana Francijna Maris overlijdt op 14 februari 1907 (akte 16). Na haar overlijden woont Alexander Vink nog samen met zijn zoon Cornelis Goris en inwonend zijn nichtje de op 1 februari 1887 (akte 7) in Nieuw-Beijerland geboren Jannigje Vink. Zij vertrekt op 23 april 1910 naar Rotterdam. Alexander Vink en zijn zoon Cornelis Goris verhuizen naar Achterweg A 335.

Alexander Vink overlijdt op 8 mei 1913 (akte 26).

Boelhuis.

Notaris TEN DOESSCHATE te Oud-Beijerland, is vooraan op **Donderdag 14 April 1910**, des voormiddags 9 uur, ten huize van den Heer ALEXANDER VINK op Hoogerwerf te Oud-Beijerland, **publiek te verkoopen**:

12 paarden, verschildend van jaar en haar, waaronder een zeer makke klepper, 20 koeien, gekalfd hebbende of nog moetende kalven, 1 tilbury, 1 koets met zijportieren, 1 kapkar, 1 melkkar, 4 boerenwagens, 1 Brabantsche kar, 2 sleden met wielen, 1 slikslee, 1 tikker, 2 beltuigen, 1 maai-, 1 snij-, 1 peesnijmachine, 1 dorschmachine met rosmolen en tusschenbeweging, 1 boonenbreker, 1 windmolen, 1 hooihark, 3 ijzeren ploegen, 2 tweehuizen ploegen, 1 molbord, 1 rolblok, diverse eggen, karnen melkgereedschap, 1 centrifuge, diverse tuigen, korenzakken, dekkleed, in goeden staat zijnde zomerblinden en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebracht.

Betaaldag 1 November 1910 mits bekende en solide borgen.

Onkosten en koopen tot en met f 10 contant. Onbekende koopers en borgen moeten voorzien zijn van een bewijs van goetdheid afgegeven door hun notaris. 1559 38

Dagelijks te bezichtigen behalve des Zondags.

Volgens een advertentie in de Nieuwe Vlaardingsche Courant van 23 maart 1910, is er op 14 april een veiling op de hoeve van de veestapel en gereedschap.

Sinds 1911 is als pachter op de boerderij, komend van de "Zuidhoeve" in Nieuw-Beijerland, de op 19 februari 1868 (akte 15) in Rozenburg geboren Maarten Pleun Hendrik Verheul Maartensz en zijn op 18 maart 1866 (akte 16) in Rozenburg geboren echtgenote Aagje Dirkzwager Jacobsdr, met wie hij op 21 april 1892 (akte 4) in Brielle is getrouwd.

Maarten Pleun Hendrik Verheul Maartensz. is ook maatschappelijk actief, zo is hij in Nieuw-Beijerland lid van de gemeenteraad, lid van een landbouwcommissie, voorzitter van de aankoop vereniging "Oud-Beijerlandsche zaaivereniging". Lid van de keuringscommissie "Gewestelijke tarwe organisatie voor Noord- en Zuid-Holland", en lid landbouw crisis organisatie.¹⁶

In 1916 is het Kadasternummer van de Boerderij "Hoogerwerf" sectie B no. 735.

Aagje Dirkzwager Jacobsdr.

Maarten Pleun Hendrik Verheul Maartensz

De boerderij met grondstuk 9, 60 morgen 26 roeden worden gepacht van de eerder genoemde mr. Pieter Cornelis Visser. Die woont op het landgoed "Groot Ravenstein" in Geldermalen van zijn schoonfamilie en aangekocht door zijn schoonvader, de generaal en politicus Edmond Willem van Dam Iselt.

¹⁶ boerderijen en hun bewoners in de Groote Waard", pag. 151, A.P. van den Hoek.

Mr. Pieter Cornelis Visser overlijdt op 11 januari 1916 in 's-Gravenhage, overlijdensakte Geldermalsen 17 januari 1916 (akte 2). Zijn echtgenote Diederika Hendrika van Dam Isselt is eerder op 5 januari 1904 (akte 3) in 's-Gravenhage overleden.

Het eigendom van de boerderij gaat over op zijn neef de op 11 januari 1854 (akte 7) in Brielle geboren Marie Anne Visser, burgemeester van Mijnsheerenland en Westmaas van 1882- 1893. Hij is getrouwd op 6 juli 1882 (akte 113) in Maastricht. Met de op 27 mei 1857 (akte 229) in Deventer geboren Gezine Helena Henriette Maria de Ruiter.

Volgens een hulpkaart van juni 1917 is het Kadastraal nummer sectie F no. 635.

Inmiddels is in 1920, de op 31 maart 1893 (akte 19) in Nieuw-Beijerland geboren zoon Maarten Verheul zijn vader opgevolgd als pachter van de boerderij. Hij is op 11 maart 1920 (akte 1) in Nieuw-Beijerland getrouwd met de op 23 juni 1895 (akte 28) in Nieuw-Beijerland geboren Drieka Teuntje van Driel Cornelis Melsdr.

Op de boerderij worden hun kinderen geboren:

Aagje Maartje geboren 7 februari 1921.

Maarten geboren 18 september 1926

Het gezin Verheul. v.l.n.r. Ada Maartje, Maarten sr., Drieka Teuntje van Driel en Maarten jr.

Na het overlijden van de eigenaar van de boerderij, Marie Anne Visser op 8 december 1942 in 's-Gravenhage. Zijn echtgenote Gezine Helena Henriette Maria de Ruiter is eerder op 27 januari 1933 in 's-Gravenhage overleden. Het eigendom gaat over op zijn zoon de op 24 mei 1883 (akte 30) in Mijnsheerenland geboren Advocaat-Procureur mr. Abraham Rutger Visser. Hij is op 11 april 1918 (akte 304) in 's-Gravenhage getrouwd met de op 6 augustus 1889 (akte 527) in Nieuwer Amstel geboren Eveline Jas.

Abraham Rutger Visser overlijdt op 20 augustus 1944 (akte 1730) in 's-Gravenhage. Het eigendom van de boerderij gaat over op zijn weduwe Eveline Jas.

Aanbesteding.

Op Donderdag 11 Juli a.s. v.m. 11 uur (zomertijd) zal de Edelachtbare Heer M. A. VISSER te 's-Gravenhage, ten kantore van den architect A. DEKKER te Spijkenisse in zes perceelen onder erkende patroons trachten aan te besteden:

Het amoveeren van bestaande schuren, en het bouwen van een Landbouwschuur, Bijkeuken enz. bij de Hoeve „Hoogerwerf” te Oud-Beijerland.

Het bestek met twee teekeningen is tegen betaling van f 3.— per stel verkrijgbaar bij den heer A. DEKKER architect te Spijkenisse, of wordt na storting van f 3.25 op postrekening no. 70497 franco toegezonden. 2965 27

Volgens een advertentie in de "*Nieuwe Vlaardingsche Courant*" van 28 juni 1940 is er in opdracht van Marie Anne Visser een aanbesteding op 11 juli 1940 van:

“het amoveren van bestaande schuren, van een landbouwschuur en bijkeuken”.

Volgens een opmeting van het Kadaster in juli 1948 is het voorste gedeelte van de schuur afgebroken en later weer vergroot, waarschijnlijk betreft het hier de werkzaamheden uit 1941. (bron: Kadaster art. 862-73).

Omstreeks die tijd moet ook het achtergedeelte van de huidige boerderij zijn afgebroken.

In 1954 vraagt Maarten Verheul vergunning aan bij de polder Oud-Beijerland voor het dempen van de sloten gelegen tussen de percelen Kadastraal sectie B no. 141 en 143 en 151 en 154.¹⁷

In 1959 vraagt hij vergunning aan voor het maken van sloten op de percelen Kadastraal sectie C no. 157/159, 157, 156/ 141, 143, 796/162/163, 151, 796/795, 161, 158 en 143/144 met een afwijkende diepte.

Op 24 maart 1960 overlijdt Maarten Pleun Hendrik Verheul. Op 5 november 1960 wordt de boerderij met 51 ha, 13 are en 42 ca. verkocht, aan de NV. Fa. J. de Koning Azn., voor Fl. 422.900,--. Later is het bezit overgegaan naar de KONI schokdemperfabriek. (bron: Kadaster art. 862-78).

Op 11 juli 1961 vertrekt Maarten Verheul naar Koninginneweg 85. Zijn zoon de op 18 september 1926 geboren zoon Maarten neemt de pacht over. Hij is op 1 maart 1956 getrouwd met Kornelia Jannetje de Jong Gerritsdr. van de hoeve "*Semerang*" in Goudswaard.¹⁸ Maarten Verheul pacht in 1960 van Eveline Visser- Jas de boerderij en grondstuk 7, waarop de boerderij staat groot 64 morgen 83 roeden.¹⁹

Maarten Verheul sr. overlijdt op 8 februari 1962.

17 inventarisnummer 515 en 524, archief polder Oud-Beijerland.

18 "Boerderijen en hun bewoners in de Groote Waard", pag. 448, A.P. van den Hoek.

19 "De geschiedenis van de landbouw in de Beijerlanden" documenten en bijlagen, pag. 252 en 258.

Luchtfoto door A. Taselaar – Vóór de boerderij is de voormalige testbaan van KONI zichtbaar

In 1965 vraagt de jonge Maarten Verheul vergunning aan bij de polder Oud- Beijerland voor het dempen van sloten tussen de percelen Kadastraal sectie B no. 162- 165 en 149, 144, 147.²⁰

Ook deze Maarten Verheul is ook maatschappelijk actief in de “Hollandsche Maatschappij van Landbouw” afd. Hoeksche Waard, afdelingssecretaris van 14 januari 1956- 12 juni 1970 en voorzitter 12 juni 1970- november 1977. In 1970 benoemd tot lid van verdiensten van de “Hollandsche Maatschappij van Landbouw”:

- Voorzitter van de plattelandsjongeren afd. Hoeksche Waard;
- Lid van toezicht landbouw en huishoudschool Klaaswaal;
- Secretaris onderwijscommissie Hoeksche Waard;
- Lid “coöperatieve Hollandse telersvereniging”;
- vanaf 1962 plv. lid pachtkamer.²¹

Maarten Verheul overlijdt op 29 mei 1998. Daarmee is ook een eind gekomen aan de agrarische activiteit van de boerderij. Op de bouwgrond vanaf de Langeweg tot aan de boerderij liep daarna een testbaan voor de schokdempers van KONI.

²⁰ inventarisnummer 589, archief polder Oud-Beijerland.

²¹ “Agrarische kwaliteit van de Hoeksche Waard” pag. 448.

Sinds 2004 is de boerderij een gemeentelijk monument met als motivatie:

“complex van boerderij genaamd “Hoogerwerf” met zeer grote landbouwschuur. Woonhuis. Regelmatige, (waarschijnlijk) witgeschilderde voorgevel, lijstgevel met houten lijst en inzwenkingen. Op de begane grond twee vensterassen links, een voordeur en een vensteras rechts. Op de verdieping drie vensterassen. Zijgevels in schoon metselwerk (waarschijnlijk) handvorm Waalformaat. Nog origineel voegwerk. De vensters zijn schuiframen met wisseldorpel zonde r roeden. Zadeldak met mansaarde, grijs gesmoorde Oudhollandse pan. Zeer grote landbouwschuur in traditionele stijl (afgeleid van Delftse school). Zadeldak evenwijdig met boerderij, gedekt met verbeterde Hollandse pan (inclusief kantpannen). Opgetrokken in rood machinaal Waalformaat. Sobere maar fraaie voorgevel. De gevel duidt de agrarische activiteiten. Ook is de rechtergevel hoger dan de linkergevel. Schootankers. Ter hoogte van de zolder stalen ramen met roeden in negenen. Niet passende inrijdeur rechts. Erf met enorme maat, grote boom en lange oprijlaan”.

Monumentnummer 47. Het Kadasternummer is sectie F no. 539.

Boerderij de Hoogerwerf, november 2015

In 2006 is het voor de ontsluiting van het ontwikkelde bedrijventerrein “Hoogerwerf” noodzakelijk dat er nieuwe wegen worden aangelegd. Op de voormalige testbaan van KONI wordt de Aston Martinlaan aangelegd. Ook wordt er een gedeelte van het in de redengevende omschrijving genoemde “enorme erf” een stuk bouwland verkocht door KONI voor de aanleg van de Spijkerlaan. Hiervoor is om de boerderij een hekwerk geplaatst. De grote oprijlaan is afgesloten, in het hekwerk aan de zijde van de Spijkerlaan is een nieuwe ontsluiting van de boerderij gemaakt. Een klein gedeelte van de ronding van de testbaan van KONI is 2015 op het erf nog zichtbaar.

Het Kadastraal nummer is sectie F no. 635.

Pieter Jan in 't Veld,
2025.